

Tóth Krisztina

A majom szeme

Bukszus

Dr. Kreutzer behajtott a felfelé emelkedő utcába. Jól ismerte ezt a környéket. Egy gimnáziumi osztálytársnője lakott errefelé. Szerencsétlen lány volt, de őt, talán éppen az elesettsége miatt, egy ideig érdekelte. Korán megnőttek a mellei, már elsőben, amikor a többiek még inkább csak megnyúltak és bő ruhákkal leplezték csontos kamasztestüket. Ez a lány már akkor kerekded volt és nőies, igaz, utána nagyon hamar el is hizott. Egyedül nevelte őt az anyja, és mindentől féltette. A lány szex után mindig neomagnolos vizet öntött egy lavórba, és abban üldögélt. A kezét is fertőtlenítővel öblítette le az együttlétek után. A hypo átható klórszagáról Dr. Kreutzernek azóta is mindig az ő fehér, puha, rózsaszín körmű keze jutott eszébe. Éppen elhajtott a ház előtt, ahol régen Tündéék laktak.

Tágas, szomorú lakásuk volt, nem látszott rajta, hogy gyerek is él benne. Ez a lány már akkoriban úgy öltözött, mint egy középkorú hivatalnoknő. Barna cipő, drapp kardigán, sötét szövetszoknyák. Később hallotta, hogy az anyja meghalt szívbetegségben, ő pedig nem sokkal érettségi után férjhez ment valami nála idősebb fickóhoz. Az egykori házat éppen felállványozták. Dr. Kreutzer emlékezett a liftre, a körfolyosóra, az ételszagra. Arra is, hogy mennyire sírt az a lány, amikor többé nem állt vele szóba még az osztályban sem. Kínosnak érezte a ragaszkodását. Szégyellte, hogy ez a koszorúba font hajjú, idétlen, anyajegyes teremtés olyan vágyakozva néz rá, idegesítette, ahogy a padja körül sündörög, összedörzsölgeti zoknis bokáit. Csak azért kezdett ki vele, mert megközelíthetőnek látszott, elesettnek, magányosnak, és a tetejébe még sokkal fejlettebb is volt a többieknél. A lányok többségénél csak nagyon lassan, nagy energiabefektetéssel lehetett volna célt érni, de az a lány, akivel soha senki sem törődött, aki a többiek számára szinte észrevétlen volt, könnyű prédának látszott. Ahhoz képest hónapokba telt, amíg végül sikerült lefektetnie. Tünde filmszínésznői pózzal adta oda magát, és bár magában az aktusban láthatóan nem sok öröme telt, utána továbbra is úgy viselkedett, mintha egy forgatáson vennének részt, és neki az ifjú feleséget kellene alakítani az őgróf mellett elhált nászéjszaka után. Mennyit kísérgette a hegedűőrára, jutott most eszébe. Verslemezeket hallgatott vele, és, erre különösen élesen emlékezett, még a mamájával is beszélgetnie kellett arról, hogy Tündének vajon érdemes lesz-e továbbtanulnia, és ha igen, megpróbálja-e az Orvosi Egyetemet. Állt a forgalom, percek óta egy lépést sem haladtak előre. Vagy mégis, alig észrevehetően. Kicsit már elhagyta Tündéék egykori házat. Egy sisakos munkás fekete, saját súlyuktól meghajló műanyagcsöveket pakolt halomba a járdán. Kukásautó zörgött, zajosan araszolt kapualjról kapualjra. Miért ilyenkor őrítik a kukákat, miért nem hajnalban? – bosszankodott, miközben dobolt a kormányon. Tudta, hogy itt, ezekben az utcákban szinte lehetetlen parkolóhelyet találni, ezért úgy döntött, az első kereszteződésnél elfordul, és elhajt a közeli parkolóházig. Nem várja végig az összes kukát. A kereszteződésig is további öt perc tehetetlen csordogálás után

jutott, a parkolóházba pedig már akkor hajtott be, amikor oda kellett volna érnie a találkozóra. Nem szeretett késni, ezért amint leállította az autót, küldött egy SMS-t.

Sötét volt az épületben, és egyszeriben megszűnt a napszak, mintha kihajtott volna az időből. Lehetett volna este is, vagy hajnal, ugyanúgy éjszaka. Egyszer szeretkezett itt egy nővel. Ez a csupasz, szemcsés betonfalról jutott hirtelen eszébe, amire most is rálátott, szemben. Nem emlékezett sem arra, hogy ez mikor történt, sem pedig arra, hogy hányadik szinten parkolhattak akkor. Sarokhely volt, az biztos, mert csak az egyik oldalukon volt autó, még hozzá egy fehér Nissan, a másikon már a fal sötétlett, a nővel pedig valami konferencia fogadásáról keveredtek ide. Élénken megmaradt benne, hogy amikor egy felfelé kanyarodó autó elhajtott mögöttük, egy pillanatra felnézett, és észrevette, hogy a parkolóház be van kamerázva. Ott meredezett a mennyezeten a forgófejes kamera, nem is olyan távol tőlük. A tudat, hogy egy harmadik ember belepillantott az együttlétükbe, sőt, esetleg hosszabb ideje szándékosan bámulta őket, csak fokozta az izgalmát. Az már csak utólag, otthon, a zuhany alatt villant belé, hogy a felvétel esetleg illetéktelen kezekbe is kerülhet. Igyekezett elnyomni magában a teljesen irreális aggodalmat, hogy valaki felismerheti és beazonosíthatja. Érezte, hogy nevetséges és kicsinyes a félelme, de mégis, miközben szappanozta magát, lejátszotta magában a lehetséges forgatókönyvet egy botrányról, amelyben leleplezik, szembesítik, faggatják. Annak mindenesetre még aznap este utánanézett, hogy a biztonsági kamerák felvételeit mennyi ideig szokás megőrizni, és most, ahogy behúzta keziféket, megnyugodva gondolt arra, hogy az az idő már réges-régen letelt.

Lezárta a kocsit, a lifthez sietett. Nem szerette a parkolóházak és mélygarázsok jellegzetes, fullasztó szagát. Volt egy páciense, aki az ilyen helyeken rendszeresen pánikrohamot kapott. Most, ahogy áthaladt a betonhodályon, átérezte annak a fiatal férfinak a szorongását. Ijesztőek ezek a kipufogógázzal és benzinszaggal telt, homályos terek. Alig várta, hogy elérjen a vasajtóig. Vállal nyomta be, nem akart a kilincshez érni. Amikor felért az utcaszintre, ismét a mobiljára pillantott. A válasz-üzenet csak annyi volt, hogy *semmi baj*.

A játszótérig lejtős utca vezetett fel. Elhaladt egy téglából épült, morajló iskola mellett. A tanítási idő még tartott, odabent még gyerekek nyüzsögtek, a visszhangos belső udvarról kihallatszott a kiabálás. A túloldalon egy cukrászda állt, többször is vett már itt a gyerekeivel házi, főzött fagylatot. Ilyenkor még nem rakják ki a pultot a fémtartályokkal, a szezon csak május végén indul. A fagylaltra gondolva kicsit megborzongott, összehúzta magán a zakót. Kabátos idő volt, hűvös is talán az ilyen könnyű öltözethez, de előző nap eltervezte, hogy ezt veszi fel. Nemrég vásárolta, valójában a könyökére varrt két bőrfolt miatt. Mindig is szerette az angol stílust, a nyers színű, meleg és puha anyagokat, kockás gyapjúszöveteket, a bőroket. A zakóhoz reggel világosbarna sálát vett és simléderes sapkát, hogy elfedje ritkuló haját. Aggasztotta a kopaszodás, előző nap is igyekezett megnézni a fejét hátulról az anyjánál a liftben, de nem sikerült. Itt, a parkolóházban pedig nem is volt tükör. Arra gondolt, ha a folt tovább terjed, akkor leborotválja majd a haját, vagy megpróbálkozik a hajbeültetéssel. A pácienseit le szokta beszélni az ilyen beavatkozásokról, mert úgy tapasztalta, hogy az önértékelésük nem javul, sőt, sokan nevetségesnek, szánalmasnak érzik magukat a műtétek után. Inkább ahhoz igyekezett hozzásegíteni őket, hogy belülről kerüljenek egyensúlyba magukkal, vagyis ne érzékeljék romlásként, veszteségként az idő

nyomait, de ő maga, noha úgy érezte, teljesen kiegyensúlyozott és szinte tárgyilagos viszonyban van a testével, az öregedés jeleit mégis aggódva szemlélte. A tükör nem azt a nyúlánk, angolszász külsejű úriembert mutatta, akinek lelke mélyén látni szerette volna önmagát. Nem, nem azt a tweedzakós fickót látta, aki a képzeletében élt, és akinek hanyag mozdulatait kamaszkorában annyit gyakorolta otthon a nagy, földig érő, barokk keretes előszobatükör előtt.

Az elnök már bent ült a játszótéren. Dr. Kreutzer mindig feszélyezte egy kicsit, hogy játszótérekben találkoznak, de az évek alatt kialakult szokáson nem volt módja változtatni. Az volt a kényszerképzete, hogy valaki egyszer majd cukrosbácsinak nézi őket, ha észreveszi, hogy havonta a hegyvidéki kerület más-más játszótéren üldögélnek. És ennél még adódhatott volna rosszabb is. Például, ha felismeri őt valaki, pláne, még rosszabb, ha a felhajtott gallérral várakozó másikat. Hiába mondogatta magának, hogy nincs ebben semmi, hogy emberek összefutnak egymással véletlenül, vagy éppen előre egyeztetett időpontban, érezte, hogy az ő esetükben ezen mégiscsak fennakadna a külső szemlélő. Hogy egy étterem valami diszkrét sarokban, egy nem túl felkapott helyen talán megfelelőbb helyszín volna ezekhez a semmitmondó, mégis mindkettőjük számára fontos találkákhoz. Már az is megfordult néhányszor a fejében, hogy ha valamelyik pletykalap munkatársa beazonosítaná és suttyomban lefotózná az elnököt, illetve őket, így együtt, még homoerotikus viszonyba is keverhetnék őket, vagy egyszerűen csak megindulna a nyilvános találgatás, hogy vajon mi közük egymáshoz, mi a fenéről társaloghatnak, kicsoda ő voltaképpen, és milyen viszony fúzi a hatalomhoz. Bár, szötte magában tovább a gondolatot, a pletykalapok már rég megrendelésre dolgoznak, és ekkora kockázatot egyik se vállalna. Ha mégis megtennék, egyedül ő kerülne a célkeresztbe, különben másnap bezárhatnák a szerkesztőséget.

Ki lehetett volna persze menni a városból valami előre megbeszélt találkahelyre, ahogy egyszer meg is próbálták. Tavaly ilyenkor, illetve kicsit később, nyár elején, egyszer egy Budapest környéki faluban találkoztak, ahol az elnöknek az ottani magánkórházban volt dolga. Akkor az erdőszélen sétálgattak, gondosan ügyelve, hogy ne távolodjanak el az autótól és a benne ülő biztonsági embertől. Az azonban egyszeri, kivételes alkalomnak számított, és általában mindketten elfoglaltabbak voltak annál, hogy ilyen távoli helyekre beszéljenek meg találkozózt. Az elnök ráadásul állandóan attól tartott, hogy követik. Biztonsági személyzet természetesen most is kísérte, nélkülük már évek óta nem mozdult ki az utcára, de a testőrök láthatatlanok maradtak, nem jöttek be a játszótérre. Az egyik a kerítés mellett őgylegett, Dr. Kreutzer szerint nagyon is észrevehetően, szinte mulatságos monotonáival sétálgatva lámpaoszloptól kukáig és vissza, a másik a kocsiban üldögélt. Civil autó volt, civil rendszámmal, hogy senkinek se szúrjon szemet.

Nincs élő ember, aki ilyen testtartásban sétafikál, mulatott magában a pszichiáter.

A hűvös játszótéren alig lézengtek, pedig a helyszínt éppen a szokásos alapzaj miatt választották. Dr. Kreutzer felnyitotta a rugós ajtócsappantyút, aztán behúzta maga után a kaput, és letelepedett a padra.

Elnézést a késésért.

Az elnök alacsony volt, ez ülve még jobban szembeünt, mint amikor álltak. Ő maga szerette azt mondani, hogy a testalkata mokány, mert a szó hangzását

keménynek, férfiasnak érezte. Az én mokány magyar alkatommal, fűzte bele sokszor a mondataiba, fűrészként pillantva mindenkori beszédpartnerére arcára. Általában rejtett betétes, finoman magasított cipőket hordott, amelyek észrevétlenül megnyújtották köpcös alakját, de így, ülve, tömzsi felsőtestével jóval alacsonyabbnak tűnt Dr. Kreutzernél, aki pedig maga sem volt atléta alkatú. Ismeretségük kezdetén, bő tizenöt évvel ezelőtt, amikor az elnök még nem volt az, aki, csak egy Dr. Kreutzer kétségbeesett páciensei közül, gyakran panaszkodott a testmagasságára. A mai napig emlegette azt a mondatot, ami – saját elmondása szerint – olyan felszabadítóan hatott rá, hogy elmúltak a magasságával kapcsolatos gyötrő gondolatai. Dr. Kreutzer feltehetette volna ugyan a legkézenfekvőbb kérdést, amit a helyzet felkínált, vagyis hogy akkor minek a rejtett betétes cipő, mégsem tette fel, mert kapcsolatuk már régen nem olyan természetű volt, hogy ezt kockázat nélkül megtehetette volna. Túlságosan régen ismerték egymást, túl sokat tudott a másikról, és ez egyszerre jelentett számára hatalmat és állandósult fenyegetettséget is. A hétköznapiakban inkább előnyként értékelte közös múltjukat, amikor viszont a fűjtató, elnehezült, verejtékező férfi mellett ült, gyakran elfogta valami kényelmetlen, baljós előérzet.

Az elnök fél lábát feltámasztotta a padra, és a könyökével a térdére dőlt. Gyakran várakozott ebben a testtartásban, sportosnak és férfiasnak érezte. Dr. Kreutzer most is ebben a pozícióban talált rá. A kezére pillantott. Jól látszott rajta, hogy ez az ember már nem fiatal. Amikor annak idején elkezdett hozzá járni, a pszichiátert kényszeresen kísértette a gondolat, hogy vajon mit szólnak a nők ezekhez a vasos ujjakhoz és széles, lapos, lerágott körmökhöz. Neki, ha nem is volt magas, legalább törekeny és elegáns keze volt. Csak mostanában kezdtek a bőrén kiütkezni apróbb májfoltok, amelyeket pigmenthalványító krémmel kezel.

Átadta a recepteket. Ez is hozzátartozott a kapcsolatukhoz. Az elnök bárhonnán beszerezhetette volna ezeket a gyógyszereket, de éreztetni akarta, hogy bizalmi viszony áll fenn közöttük, ennek minden előnyével és veszélyével együtt.

Dr. Kreutzer várt, ahogy annak idején a rendelőben. Akkoriban ő még pályakezdő volt, ahogy a mellette ülő férfi is. A maguk módján mind a ketten nagy karriert futottak be, és éppen valahol a csúcán vannak az ívnek, amit valaha elképzéltek maguknak. Illetve majdnem. Dr. Kreutzer szeretett volna kicsit még feljebb jutni, kicsit még meredekebb ívben. Ezt soha, még magának sem fogalmazta meg ilyen nyersen, egyszerűen, csak azt érezte, hogy bizonyos kollégái méltatlanul feljebb jutottak a pályán szerényebb vagy az övéhez hasonló képességekkel. Különösen a médijelenlét hiánya keserítette el. Szerette volna, ha többször hívják őt televíziós műsorokba. Úgy érezte, van érzéke a rövid, tömör, szakmailag pontos, ám a nagyközönség számára is érthető nyilatkozatokhoz, hogy sokkal ügyesebben és frappánsabban meg tudná oldani ezeket a pár perces feladatokat, mint egyes, a médiában felülreprezentált kollégái.

Az elnök migrénre panaszkodott, dörzsölgette a homlokát. Dr. Kreutzer majdnem azt válaszolta, hogy a stressz okozhatja, de hamar észbe kapott. Ez kicsit úgy hangozhatott volna, mintha a férfit hibáztatná, mintha azt üzenné ezzel, hogy magának akarta a bajt, az ilyen pszichoszomatikus tünetek az életmódjával járnak. Ehelyett gyorsan valami értágító spréről kezdett beszélni, amit a fejfájás elején az orrrlyukakba kell permetezni, rögtön akkor, amikor a fejfájás aurája jelentkezik. Az elnök azt felelte, hogy az a kokain, és fejét hátravetve felröhögött. Tetszett neki a kifejezés, hogy

a fejfájásnak van *aurája*. Dr. Kreutzer már hallotta is magában, ahogyan ezt egy következő beszélgetésben használni fogja, és finoman elmosolyodott. Még mindig ő volt fölényben.

Az elnök a családjáról beszélt, arról, mekkora terhet jelent a pozíciója a gyerekeinek. Úgy látszott, őszintén sajnálja őket, hogy ekkora nagy ember az apjuk. Amit viszont eztán mondott, ezt Dr. Kreutzer elfogulatlan szakmai füle azonnal meghallotta, az már tele volt paranoid téveszmékkal. Az elnök biztos volt abban, hogy az elpusztítására szövetkezett erők ide is követték, és hogy valaki ebben a szent pillanatban is fényképezi őt. Azt mormolta, sohasem lehet benne biztos, hogy egy háztetőről nem irányul rá egy puskacső, hogy nem áll készenlétben valahol egy autó, amelyik adott jelre majd teljes sebességgel elgázolja. Állandóan golyóálló mellényt viselt, amit Dr. Kreutzer röhejesnek és nagyképűnek érzett. De ezt nem mondhatta, még csak nem is éreztethette, mert a mellette ülő érzékeny volt az ironia minden regiszterére, még a legfinomabb, dicséretben megbújó pajkos árnyalatra is. Igyekezett valami másra terelni a szót. Fiatalságuk westernfilmjeit emlegette, és a boldog időt, amikor még mind a ketten megihattak nyilvánosan egy dobozos sört, és célba dobhattak az üres dobozokkal a kukába. Az elnök egyébként most is megtehetette volna, akár itt, a játszótéren is, és elgyötört, gyanakvó idegrendszer azonnal reagált a feltételes módra. Leengedte a lábát a padról, kicsit felegyenesedett, és hozzáfűzte:

Nem mintha most nem tehetném meg. Bármit megtehetnék.

Csend lett egy pillanatra. A csend csak részben szólt ennek a legutóbbi, dermesztő és talányos mondatnak. A másik oka sokkal kézzelfoghatóbb, nyersebb volt. Közvetlenül mögöttük, a játszótér teraszosan kiépített kópárkányai között elszántan zöldellt és virágzott egy tavaszi bokor. Fehér, habos ágai közvetlenül a pad mögé nyúltak, és a hirtelen támadt fuvallattól erős spermazaggal öntötték el a játszótér. Igen, a bokornak félreérthetetlen, egyértelmű, tolakodóan édes spermazaga volt, és a beszélgetésben beállt rövid szünet valójában ennek a bódító, nehéz fuvallatnak a kínos és beszédes körbehallgatásává vált.

Amikor mind a ketten visszatáltak valami lehetséges, kissé suta folytatáshoz, az elnök egyszer csak az mondta, hogy mostanában fél a repüléstől. Hogy *sajnos, be kell vallania*, fél tőle. De azt mégsem teheti meg, hogy egyáltalán ne repüljön. Dr. Kreutzer azt válaszolta, hogy ezzel sokan vannak így. Amikor kimondta, rájött, hogy hibázott. Az elnök nem olyan, mint mások, az ő félelme különleges, és az esetek többségében indokolt is. Dr. Kreutzer sietve bizonygatni kezdte, hogy az orvosság, amit most felírt, ezen is fog oldani egy kicsit, mert minden ilyen jellegű szorongást csillapít. Megropogtatta a nyakát.

Megint szél jött, durva spermaszag támadt. Még erősebb, mint az imént. Dr. Kreutzer a kötvényeiről kezdett hangosan töprengeni, balfasznak nevezve magát. Nem szabad olyasmibe fognia, amihez még csak nem is konyít, lógatta a fejét. A tervezett válást nem említette, csak annyit, hogy hamarosan ki kell majd vennie a lekötött pénzeit. Az elnök félbeszakította. Azzal nyugtatgatta, hogy ehhez ő sem igazán ért, de össze tudja hozni valakivel, aki igen. Mindent meg tud oldani. Dr. Kreutzer fontolgatta, hogy ne mondjon-e mégiscsak valamit arról, hogy el akar költözni otthonról, de nem tudta, mennyit változna a pozíciója ezzel a bejelentéssel, úgyhogy inkább hallgatott. Tudta, hogy az elnök szemében a családos emberek megbízhatóbbnak

számítanak. Azt gondolta, akinek gyerekei vannak, azok hűségesebbek. És persze zsarolhatóbbak, gondolta tovább.

A hallgatásba beleszirénázott egy mentőautó, aztán a visszaereszkedő csendbe belekiabált egy gyerek, hogy apu, apu. Dr. Kreutzer, amióta gyerekei voltak, mindig felkapta a fejét az ilyen gyerekhangokra. Végére is apa volt. Egy kisiú integetett valakinek egy távoli erkélyről, de hogy kinek, az innen nem látszott. Mindketten felnéztek a hang irányába, és Dr. Kreutzer tudta, vagy legalábbis sejtette, hogy a másik mire gondolhat.

Egy nő közben közvetlenül előttük a homokozóhoz lépett, és lehajolt a gyerekéhez, aki egy horpadt homokvárat ütögetett egy sárga lapáttal. A lapátot ott találta, félig törött volt, de mégis belefogott vele a munkába. Az anyja lehajolt, aztán felpillantott rájuk, egyenesen az arcukba. Kicsavarta a kicsi kezéből a lapátot, eldobta, majd ölbe kapta a fiát, és kisietett a játszótérről.

Most már határozott spermaszag terjengett.

Mennem kell, mondta az elnök, és felállt a padról.

Testes volt, fáradt és meglepően öreg. Legalább tíz évvel látszott idősebbnek a koránál. A testőr, aki a játszótér mellett sétálgatott, periférikus látásával érzékelte a mozdulatot, és azonnal a drótkerítéshez lépett. Fedezte őket, amikor becsukták a csappantyút a kapun, visszakísérte az elnököt az autóhoz.

